

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopalvelu.fi

Lausunto lakiluonnoksesta koskien lakia potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista

VN/25975/2021

Suomen terveystalo kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi koskien lakia potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista

Vaikka esityksessä on paljon kannatettavia elementtejä, terveystalo ei kannatta lain muuttamista esityksen mukaisesti.

Terveystalo suhtautuu positiivisesti siihen, että jatkossa potilasasiavastaavilla (PAV:illa) tulee olla riittävästi asiakaspohjaa ja riippumaton rooli palveluntuotannon suhteen, sekä riittävä koulutus pohja työn tekemiseen. Pidämme potilasvastaavan roolia keskeisenä potilasturvallisuuden turvaamisessa. Katsomme että nykytilassakin riittävä riippumattomuus palvelutuotannosta pystytään järjestämään muidenkin kuin luonnoksessa mainittujen poikkeusten osalta.

Potilasasiavastaavat ovat osa tuottajien laatujärjestelmää ja heillä on keskeinen rooli organisaation sisäisen potilasturvallisuuden edistämässä mm. nostamalla havaintojaan esille organisaation sisällä, tuottamalla koosteita saapuneista huomautuksista sekä tukemalla juurisyyanalyysin tekoa sattuneiden poikkeaminen selvittelyissä. Tämä mahdollisuus menetettäisiin lakimuutoksen yhteydessä, mikä voi osaltaan johtaa jopa potilasturvallisuuden heikkenemiseen.

Huolemme on myös, että uudessa laissa Potilasturvallisuusvastaava on hyvin kaukana palvelutuotannosta, mikä tarkoittaa, ettei heillä ole käytössä mitään kanavaa, jolla saisi potilaan asiaa edistettyä nopeasti. Muun muassa Valvira ohjeistaa toimijoita varmistamaan, että potilaan asiat tulevat ripeästi hoidettua, ja nykyisillä potilasasiamiehillä onkin organisaation sisällä erinomaiset mahdollisuudet ohjata potilaan asiaa ripeästi eteenpäin. Lakiluonnoksen toteutuessa tällainen ohjaava toiminta jäisi pois, jolloin ainoaksi kanavaksi edistää potilaan asiaa jäisi muistutus, kantelu, palaute ja potilasvahinkoilmoitus -prosessien ohjeistaminen. Vaarana on, että potilasturvallisuus tosiasiaa heikkenee uudistuksen myötä, mikäli asiaa edistetään ainoastaan oikeuksien toteutumisen näkökulmasta virallisen selvitysprosessin kautta ilman samanaikaista palveluohjausta.

On myös huomioitava, että yhä enemmän palveluita tuotetaan etänä, jolloin potilas ja palvelua tuottava ammattilainen voivat olla eri hyvinvointialueilla. Tällöin entisestään korostuu palveluntuottajan toiminnan hyvä tunteminen potilaan asioiden edistämässä.

Yhteenveto

Terveystalo ei kannatta lain muuttamista esityksen mukaisesti.

Esitetyn lakimuutoksen toteutuessa pelkäämme, että uudistuksen jälkeen potilaan oikeuksien edistäminen on entistä vahvemmin vain virallisten kanteluprosessien vastuulla ja potilasturvallisuus valitettavasti heikkenee palveluohjauksen poistuessa.

Ongelma olisi kierrettävissä siten, että palveluntuottaja saisi valita, tukeutuuko hän hyvinvointialueen potilasasiavastaavaan vai järjestääkö palvelun itsenäisesti.

Kunnioittavasti,

Antti-Jussi Ämmälä

Laatuyllilääkäri

Suomen Terveystalo Oy

Petri Bono

Johtava ylilääkäri

Suomen Terveystalo Oy